

Dönem : 1

Toplantı: 1 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 41

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair Millet Meclisince kabul olunan kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe Komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 769-327*

12 . 2 . 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifinin, Millet Meclisi Genel Kurulunca 9 . 2 . 1962 tarihli 44 ncü Birleşimde kabul edilen metni ile kanun teklifi dosyası ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı Y.
Ö. Z. Dorman

Not : Bu teklif 10 . 1 1962 tarihinde Başbakanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 9 . 2 . 1962 tarihli 41 ve 44 ncü birleşimlerinde de görüşülerek kabul edilmiştir.

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadi İşler Komisyonu
Esas No. 2/8
Karar No. 3*

16 . 2 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Genel Kurulunun 9 . 2 . 1962 tarihli 44 ncü Birleşiminde kabul edilen, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanının 12 . 2 . 1962 tarihli tekereleriyle Komisyonumuza gönderilmiş olmakla tetkik ve müzakere edildi.

Metnin 1 nci maddesindeki (... yalnız Türkiye sınırları içinde Türk uyruğunda kalan, muhtaç, dul ve yetimlerine....) cümlesindeki (muhtaç) kelimesi 5434 sayılı Kanunun prensibolarak

dul ve yetimlere muhtaçlık durumları aranmaksızın aylık bağlanması kabul edilmiş bulunduğu cihetle bu madde ile dul ve yetim aylığına müstahak olacakların durumları diğerlerinden fark-sız mahiyet arz etmekte bulunması bakımından muhtaçlıklarının aranmaması lâzımegeleceği neti-cesine varılarak maddedeki (muhtaç) kelimesi çıkarılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Üçüncü madde ile 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici 107 nci maddenin son fıkrasındaki (... 1683 sayılı Kanunun şümulüne girenler hakkında da...) cümlesindeki (hakkında da) kelime-leri kanun tekniği ve ifadesi bakımından muvafık mütalâa edilemediği cihetle çıkarılarak (gi-renlere de) şeklinde tadili suretiyle kabul edilmiştir.

Aynı maddenin geçici 108 nci maddesi aynen kabul edilmişse de;

«Tediye esnasında vâkı olacak mükerrer ödemelerin önlenmesi bakımından mahkûmiyetleri dolayısıyla emekli aylıkları kesilmiş bulunanlara müracaatlerini takibeden aybaşından itibaren aylıklarının iadeten tahsisi hüküm altına alınmış bulunmaktadır. Ancak bu gibilerin mer'i hü-kümlere göre dul ve yetimlerinin Emekli Sandığına üçer aylık devrelerle tediye yapılmakta ol-duğu kendilerine bağlanacak aylık mebdesine nazaran dul ve yetimlerine fazla ödenmiş aylıkla-rın istirdadı, daha açık bir ifade ile mükerrer tediye mahal kalmamasını önlemek maksadiyle ikinci tediyede bağlı bulunduğu idare ve sandıkça aradaki farkın nazarı itibara alınacağı tabii bulunduğu ve bu itibarla da mükerrer tediye mevzu bahsolamayacağı» hususunun gerekcede belirtilmesi Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Komisyonumuzca ekseriyetle kabul edilen kanun metni havalesi gereğince Bütçe Komisyonu-na gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Mali ve İktisadi İşler

Komisyonu Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Sözcü	Tabii Üye
Bursa <i>Cahit Ortaç</i>	Manisa <i>Refik Ulusoy</i>	Gaziantep Söz hakkım mahfuzdur. Muhalifim, muhalefet serhim eklidir. <i>Zeki İslâm</i>	Muhalifim, söz hakkım mahfuzdur <i>Suphi Karaman</i>
Tabii Üye Muhalifim, söz hakkım mahfuzdur <i>Şükran Özkaya</i>	Üye Ankara <i>Rifat Etker</i>	Üye Artvin Muhalifim, söz hakkım mahfuzdur. Muhalefet serhim eklidir <i>Pehmi Alpaslan</i>	Üye Balıkesir <i>Hasan Âli Türker</i>
Üye İstanbul <i>Sabahattin Tanman</i>	Üye İzmir <i>Hilmi Onat</i>	Üye Manisa <i>Orhan Süersan</i>	Üye Siirt <i>Lâtif Aykut</i>
Üye Sivas <i>Hulâsi Söylemezoğlu</i>		Üye Van <i>Faruk Işık</i>	

MUHALEFET ŞERHİ

Kanun teklifinde, emekliliğin prim esasma dayanan bir sigorta mahiyetinde olduğu gerekçesiyle hareket olunmakta ve bu sebeple mahkûmiyet halinde de, iştirakçinin emeklilik haklarının verilmesi lüzumu üzerinde durulmaktadır.

Devlet de iştirakçi kadar emeklilik aidatı verdiği göre, emekliliği sigorta gibi görmek caiz olamaz. Bilhassa, eski emeklilik mevzuatı ile emekliye ayrılmış olanların sayı çokluğu muvacehesinde, meseleyi bu suretle vaz'etmekte isabet umulamaz. Hal bu olunca da, Devletten hassaten casusluk ve vatan hainliği gibi ağır suç işleyenler için fedakârlık yapılmasını doğru bulmuyoruz.

Cemiyetimizin, hemen her kolunda müstacelen ele alınması icabeden pek çok mevzu bekleyip dururken ve bizzat T. C. Emeklilik Kanununda esaslı değişikliği gerektiren sebep ve hazırlık varken, bu şekildeki bir kanun teklifi ile ortaya çıkarılmasını da, bir maksada bağlamak zarureti bâstı olmaktadır ki, bu halde, teklif yersiz, haksız ve adaletsiz olma vasfından kurtulamaz.

Bu itibarla teklife muhalifiz.

Artvin Senatörü
P. Alpaslan

Gaziantep Senatörü
Z. Islâm

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 80. — 92 nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlarla 93 ncü madde gereğince aylıkları kesilen emekli, âdi mâlûl veya vazife mâlûllerinin yalnız Türkiye sınırları içinde Türk uyruğunda kalan, muhtağ dul ve yetimlerine, mezkûr maddedeki durumlarının belli olduğu tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde yazı ile Sandığa müracaatlerini takibeden ay başından itibaren aylık bağlanır. Durumlarının zail olduğu tarihleri takibeden ay başından itibaren kesilerek ölümlerinde müstehak olanlara tekrar bağlanır.

MADDE 2. — 5434 sayılı Kanunun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 92. — İştirakçilerden Türk vatandaşlığından çıkarılan, Türk vatandaşlığını bi-

MALİ VE İKTİSADİ İŞLER KOMİSYONU- NUN DEĞİŞTİRİŞİ

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı Kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 80. — 92 nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlarla 93 ncü madde gereğince aylıkları kesilen emekli, âdi mâlûl veya vazife mâlûllerinin yalnız Türkiye sınırları içinde Türk uyruğunda kalan, dul ve yetimlerine, mezkûr maddedeki durumlarının belli olduğu tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde yazı ile Sandığa müracaatlerini takibeden ay başından itibaren aylık bağlanır. Durumlarının zail olduğu tarihleri takibeden ay başından itibaren kesilerek ölümlerinde müstahak olanlara tekrar bağlanır.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

rakan, yabancı memleket uyruğuna giren, Hükümetten izin almaksızın yabancı memlekette vazife kabul edenlerin emeklilik hakları düşer.

MADDE 3. — Aynı kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 107. — İştirakçilerden fiili hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlardan, emeklilik hakkı düşmüş ve emeklilik keseneklerini geri almış bulunanlar, aldıkları paraları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde % 5 faiziyle birlikte; keseneklerini geri alma hakları zaman aşımına uğramış bulunanlar ise yalnız zaman aşımına uğramış bulunan keseneklerini aynı müddet içinde toptan ve defaten Sandığa ödedikleri takdirde haklarında 88 nci madde hükmü uygulanır.

Bunlardan, aldıkları kesenekleri bir yıl içinde defaten ödemedi emekli veya âdi mâlûllük aylığına müstahak duruma girenlere bu kanun esasları dairesinde aylık bağlanır. Şu kadar ki bu aylıklar, borçlarının tamamı mahsubedildikten sonra ödenir.

Emeklilik hakkı düştükten sonra keseneklerini almış veya geri alma hakkı zaman aşımına uğramış bulunanlardan ölenlerin 80 nci maddeye göre aylığa müstahak dul ve yetimlerine de yukardaki esaslar dairesinde aylık bağlanır.

Durumları; mülga 3 . 6 . 1930 tarihli ve 1683 sayılı Kanun şümülüne girenler hakkında da ilgili kurumlara aylık bağlanır.

GEÇİCİ MADDE 108. — Emekli, âdi mâlûllük veya vazife mâlûllüğü aylığı almakta iken bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce mahkûm olmaları dolayısıyla aylıkları kesilmiş bulunanların bu aylıkları müracaatlarını takibeden ay başından itibaren ilgili kurum veya Sandığa tekrar bağlanarak ödenir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Aynı kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 107. — İştirakçilerden fiili hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlardan, emeklilik hakkı düşmüş ve emeklilik keseneklerini geri almış bulunanlar, aldıkları paraları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde % 5 faizi ile birlikte; keseneklerini geri alma hakları zaman aşımına uğramış bulunanlar ise yalnız zaman aşımına uğramış bulunan keseneklerini aynı müddet içinde toptan ve defaten Sandığa ödedikleri takdirde haklarında 88 nci madde hükmü uygulanır.

Bunlardan, aldıkları kesenekleri bir yıl içinde defaten ödemedi emekli veya âdi mâlûllük aylığına müstahak duruma girenlere bu kanun esasları dairesinde aylık bağlanır. Şu kadar ki bu aylıklar, borçlarının tamamı mahsubedildikten sonra ödenir.

Emeklilik hakkı düştükten sonra keseneklerini almış veya geri alma hakkı zaman aşımına uğramış bulunanlardan ölenlerin 80 nci maddeye göre aylığa müstahak dul ve yetimlerine de yukardaki esaslar dairesinde aylık bağlanır.

Durumları; mülga 3 . 6 . 1930 tarihli ve 1683 sayılı Kanun şümülüne girenlere de ilgili kurumlara aylık bağlanır.

GEÇİCİ MADDE 108. — Teklifin geçici 108 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/77-2-8
Karar No. 8

27.2.1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nei maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair olup Adana Senatörü Mehmet Ünalı tarafından yapılan kanun teklifinin, Millet Meclisince 9 Şubat 1962 tarihindeki 44 ncu Birleşiminde kabul edilen metni ile Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun bu husustaki 16.2.1962 tarihli raporu komisyonumuza havale buyurulmakla incelenip görüşüldü.

Yapılan tetkik sonunda, aynı mealdeki bir teklifin daha önce Temsilciler Meclisine getirildiği ve hükümsüz kaldığı anlaşılmıştır.

İçtüzüğün 69 ncu maddesi, bu gibi hükümsüz tekliflerin ancak Hükümet veya yeni encümenler veyahut on milletvekili tarafından yapılacak talep üzerine Meclis encümenlerine tevdi olunabileceği şartını taşımaktadır.

Teklifin verilışı, İçtüzüğün bu âmir hükmüne aykırı bulunduğu tesbit edildiğinden, esasının müzakeresine geçilmemiştir.

Diğer taraftan, teklif sahibi Adana Senatörü Mehmet Ünalı Komisyonumuz Başkanlığına verdiği 26 Şubat 1962 tarihli yazısında; T. C. Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında daha etraflı, yeni bir kanun teklifi hazırlamakta olduğundan bahsile, bu teklifini geri aldığını bildirmiştir.

Bu itibarla, her iki sebebe binaen, Millet Meclisinden gelen metnin, komisyonumuzca müzakerelere ve kabulüne imkân ve cevaz görülemediğinden, aynen iadesine karar verilmiştir.

Keyfiyet, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
Ankara	Sakarya	Konya	Amasya
H. O. Bekata	T. Kapanlı	M. Kılıç	M. Zeren
			İmzada bulunamadı
T. Üye	T. Üye	Ankara	Bursa
H. Tunçkanat	S. Gürsoytrak	N. Ağırnaslı	İ. S. Çağlıyançul
		Balıkesir	
		K. Öztaş	
		İmzada bulunamadı	
		Giresun	
		M. İzmen	
		Malatya	
		N. Yetkin	

Cumhuriyet Senatosu Bütçe Komisyonu Başkanlığına

T. C. Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında daha geniş bir kanun teklifi hazırlamakta olduğumdan, komisyonunuzda görüşülmekte bulunan 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nei maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifimi şimdilik geri alıyorum.

Gereken işlemin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

26.2.1962
Cumhuriyet Senatosu
Adana Üyesi
M. Ünalı

1. Introduction

2. Methodology

3. Results

4. Discussion

5. Conclusion

6. References

7. Appendix

8. Acknowledgments

9. Author Biographies

10. Contact Information